

พัฒนา อินทะไชย. 2545. การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิดตาม
แนวชายแดนไทย-พม่า. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
พัฒนาลังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ISBN 974-668-530-9]
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.สมนึก ปัญญาสิงห์, ผศ.สินทร ศิล

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ทำการศึกษาประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อ
การได้รับอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิดตามแนวชายแดนไทย-พม่า จังหวัดตาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
1) ศึกษาลักษณะส่วนบุคคลที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิด 2) ศึกษา
ความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิด 3) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการได้รับ
อุบัติเหตุจากทุ่นระเบิด

ประชากรที่ศึกษาคือผู้ที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนไทย-พม่า และมีบ้านเรือนตั้งอยู่ห่าง
จากพรมแดนไม่เกิน 1 กิโลเมตร ในอำเภอพบพระ และอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก คำนวณ
ตัวอย่างโดยใช้สัดส่วนประชากร 20% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ
(Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows
วิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ
ทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square test) และใช้สถิติทดสอบแบบที (T-test) เพื่อทดสอบความ
แตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของ 2 ประชากร เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการได้รับอุบัติเหตุจากทุ่น
ระเบิด โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา มีเผ่าพันธุ์ไทย ม้ง และกะเหรี่ยง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง
21-40 ปี การศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้และรายจ่ายของครอบครัวอยู่
ระหว่าง 10,000-15,000 บาทต่อปี ร้อยละ 44.9 มีหนี้สินน้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 50.0
เคยเข้าไปในพื้นที่ที่มีทุ่นระเบิดฝังอยู่ สาเหตุที่เข้าไปส่วนใหญ่เข้าไปหาอาหารและเก็บของป่า

2. ความรู้เกี่ยวกับทุ่นระเบิด ส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 55.0
รองลงมา ร้อยละ 36.7 มีความรู้ในระดับปานกลาง และร้อยละ 8.3 มีความรู้ในระดับสูง

3. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการได้รับอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิดของผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยง
ส่วนใหญ่ร้อยละ 46.3 มีพฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 38.3 มีพฤติ
กรรมเสี่ยงอยู่ในระดับต่ำ

T 131097

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการได้รับอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิดของผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว เผ่าพันธุ์ การศึกษา รายได้ รายจ่าย และหนี้สินของครอบครัว

5. ความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงต่อการได้รับอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิดของผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพศหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงต่ำกว่าเพศชาย ผู้ที่แต่งงานแล้วมีพฤติกรรมเสี่ยงต่ำกว่าผู้ที่เป็นโสด ผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่าผู้ที่ได้เรียนหนังสือ คนไทยมีพฤติกรรมเสี่ยงต่ำกว่าชาวไทยภูเขาเผ่าม้งและกะเหรี่ยง กลุ่มผู้มีอาชีพเกษตรกรรมพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ ผู้ที่ไม่เคยมีสมาชิกในครอบครัวได้รับอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิดมีพฤติกรรมเสี่ยงต่ำกว่าผู้ที่มีสมาชิกในครอบครัวเคยได้รับอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิด และผู้ที่เคยเข้าไปในพื้นที่ที่มีทุ่นระเบิดฝังอยู่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยเข้าไปในพื้นที่ที่มีทุ่นระเบิดฝังอยู่